

УРОК 16

Букви й фонemi.

1. Буква *щ*. Вимова сполучення [шч].
2. Асиміляція приголосних за м'якістю.

Лексико-граматичний матеріал.

1. Родовий відмінок іменників та особових займенників у значенні назви власника.
2. Родовий відмінок іменників однини при запереченні.
3. Утворення і вживання майбутнього часу дієслів недоконаного й доконаного виду.
4. Майбутній час дієслів. Складена форма.

Текст.

1. Слухайте, повторюйте.

Читайте.

щ – [шч]: щодня, щовечора, щоранку, борщ, дощ.

2. Слухайте, повторюйте.

Читайте.

вранці [н'ц']	український [н'с']	листівка [с'т']
сніг [с'н']	іспанський [н'с']	запізнюватися [з'н']
арабський [бс']	учився [вс']	зроблю [бл']
київський [вс']	куплю [пл']	дивлюся [вл']

б) Зразок:

- *Максиме, у вас є журнал «Україна»?*
- *Ні, немає.*
- *А у Галини?*
- *Здається, у неї є журнал «Україна».*

7. Читайте діалоги.

- Семене, ти не знаєш, у бібліотеці є підручник «Українська мова»?
- Звичайно, є.
- А українсько-арабський словник?
- Українсько-арабський словник? Ні, здається, немає.
- Ганно, в Черкасах є зоопарк?
- Так, є.
- А планетарій?
- Планетарій теж є.
- А метро?
- На жаль, у Черкасах немає метро, адже Черкаси невелике місто.

8. Складіть діалоги за зразком.

Зразок:

- Вікторе, куди ти йдеш?
- У магазин. Хочу купити українсько-іспанський словник.
- Хіба в тебе немає словника?
- Ні, немає.
- Галино, куди ти поспішаєш?
- У бібліотеку. Хочу взяти книгу «Українська мова».
- Хіба в тебе немає книги?
- Ні, немає.

- Що ти будеш робити ввечері?
(робитимеш)
- Ввечері я буду читати.
(читатиму)

		читати (н.в.)	вчитися (н.в.)
я	буду	читатиму	вчитимуся
ти	будеш	читатимеш	вчитимешся
він	буде	читатиме	вчитиметься
вона	буде	читатиме	вчитиметься
ми	будемо	читатимемо	вчитимемось
ви	будете	читатимете	вчитиметесь
вони	будуть	читатимуть	вчитимуться

9. Читайте.

Джон буде читати. = Джон читатиме.
 – Що буде робити Джон? – Що робитиме Джон?

Ми будемо писати. = Ми писатимемо.
 – Що ви будете робити? – Що ви робитимете?

Вони будуть працювати. = Вони працюватимуть.
 – Що вони будуть робити? – Що вони робитимуть?

10. Прочитайте речення, складіть подібні.

Ахмед готує домашнє завдання, а Галина буде готувати (готуватиме) потім. Віктор обідає в кафе, а Семен буде обідати (обідатиме) вдома. Максим грав у шахи вчора, а Юрко буде грати (гратиме) завтра. Джон уже вивчав українську мову, а Віктор ще буде вивчати (вивчатиме).

11. Складіть діалоги за зразками.

Зразки:

а) – Ахмеде, ти будеш дивитися програму «Вісті»?

– Звичайно, я буду дивитися програму «Вісті».

б) – Друзі, ви будете слухати музику?

– Так, ми із задоволенням слухатимемо музику.

в) – Семене, ти читав новий журнал?
– На жаль, ні. Я буду читати журнал увечері.

г) – Джоне, ти пишеш статтю?
– Ні. Я писатиму статтю потім.

12. Читайте.

Джон читає.
– Що робить Джон?

Джон читав.
– Що робив Джон?

Джон буде читати (читатиме).
– Що буде робити (робитиме) Джон?

13. Читайте.

– Добрий день, Ганно
– Добрий день, Джоне!
Як справи?
– Дякую, добре. Що ти зараз робиш?
– Повторюю текст. А ти?
– Зараз я пишу вправу, а потім буду повторювати урок 15.

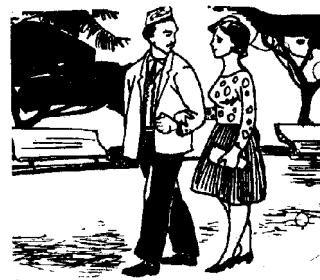
– Вікторе, ти вже добре говориш українською мовою?
– Ні, погано. А ти?
– Я теж іще погано говорю українською мовою. Але я багато читатиму, писатиму і незабаром буду говорити українською мовою добре.

сьогодні		урок
учора	був	урок
завтра	буде	урок

говорити (н.в.)		повторювати (н.в.)	
<i>теперішній час</i>			
я	говорю	я	повторюю
ти	говориш	ти	повторюєш
він	говорить	він	повторює
вона	говорить	вона	повторює
ми	говоримо	ми	повторюємо
ви	говорите	ви	повторюєте
вони	говорять	вони	повторюють
<i>минулий час</i>			
я, ти, він говорив (ч.р.)		я,ти,він повторював (ч.р.)	
я, ти, вона говорила (ж.р.)		я,ти,вона повторювала (ж.р.)	
ми, ви, вони говорили (мн.)		ми,ви,вони повторювали (мн.)	
<i>майбутній час</i>			
я	буду	я	буду
ти	будеш	ти	будеш
він	буде	він	буде
вона	буде	вона	буде
ми	будемо	ми	будемо
ви	будете	ви	будете
вони	будуть	вони	будуть
говорити		повторювати	
я	говоритиму	я	повторюватиму
ти	говоритимеш	ти	повторюватимеш
він	говоритиме	він	повторюватиме
вона	говоритиме	вона	повторюватиме
ми	говоритимемо	ми	повторюватимемо
ви	говоритимете	ви	повторюватимете
вони	говоритимуть	вони	повторюватимуть

14. Читайте.

- Ахмеде, у тебе сьогодні буде вільний час?
- Ні, я зайнятий.
- Шкода, сьогодні в театрі цікава вистава.
- Галино, у тебе буде вільний час сьогодні?

- Так, увечері я не зайнята.
- Добре, їдьмо в театр. Там цікава вистава.

- Ти вже прочитав журнал?
- Ні, не прочитав. Прочитаю завтра.

читати (н.в.)		прочитати (д.в.)
<i>теперішній час</i>		<i>майбутній час</i>
я	читаю	прочитаю
ти	читаєш	прочитаєш
він	читає	прочитає
вона	читає	прочитає
ми	читаємо	прочитаємо
ви	читаєте	прочитаєте
вони	читають	прочитають

15. Читайте. Поставте запитання до речень.

Зразок:

- *Завтра Ахмед буде читати (читатиме) журнал.*
- *Що буде робити (робитиме) Ахмед завтра?*
- *Завтра Ахмед прочитає журнал.*
- *Що зробить Ахмед завтра?*
- *Удень Галина буде готувати (готуватиме) обід.*
- . . . ?
- *Удень Галина приготує обід.*
- . . . ?
- *Увечері Віктор буде дивитися (дивитиметься) фільм.*
- . . . ?
- *Увечері Віктор подивиться фільм.*
- . . . ?

майбутній час (д.в.)				
	написати	запізнитися	купити	взяти
я	напишу	запізнюсь	куплю	візьму
ти	напишеш	запізнишся	купиш	візьмеш
він	напише	запізниться	купить	візьме
вона	напише	запізниться	купить	візьме
ми	напишемо	запізнаємося	купимо	візьмемо
ви	напишете	запізнитесь	купите	візьмете
вони	напишуть	запізняться	куплять	візьмуть

16. Складіть діалоги за зразками.

Зразки:

- Вікторе, ти не купив фотоальбом «Україна»?
- Ні, ще не купив. Але обов'язково куплю.
- Галино, ти дивилася новий фільм у кінотеатрі?
- Ні, ще не дивилася. Але обов'язково подивлюсь.

	Недоконаний вид	Доконаний вид
теперішній час	Він пише. – Що він робить?	
минулий час	Він писав. – Що він робив?	Він написав. – Що він зробив?
майбутній час	Він буде писати (писатиме) – Що він буде робити (робитиме)?	Він напише. – Що він зробить?

17. Складіть діалоги за зразком.

Зразок:

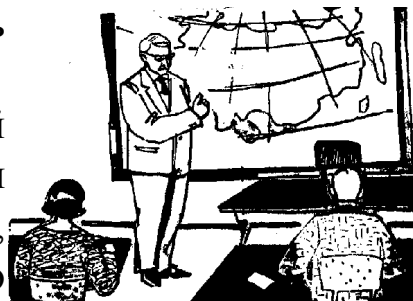
- Скажіть, будь ласка, ви прочитали оповідання?
- Ні, читав, але не прочитав. Завтра обов'язково прочитаю.
- Вибачте, ви вже повторили слова?
- На жаль ні. Я повторюю їх зараз.

18. Прочитайте.

Зараз йде урок.

– Друзі, сьогодні ми повторимо урок 15 і вивчимо урок 16, – говорить викладач.

– Ми будемо читати тексти й діалоги, писати нові слова, слухати магнітофон у лінгафонному кабінеті і, звичайно, говорити українською мовою.

– Вдома ви напишете вправи, вивчите нові слова, прочитаєте оповідання.

– Потім ми будемо відпочивати, слухати музику, дивитися програму «Вісті».

– Завтра на уроці ми напишемо диктант, тому вдома повторіть слова і граматику.

– Гаразд, удома ми повторимо слова й граматику, – говорить Джон.

– А як ви будете повторювати слова? – запитує викладач.

– Я й Ахмед будемо працювати разом. Спочатку ми будемо писати слова й читати вголос. Потім я буду запитувати, а Ахмед буде відповідати. Потім навпаки – Ахмед запитуватиме, а я відповідатиму.

– Гаразд, Джоне, ви все зрозуміли, – говорить викладач.

19. Дайте відповіді на запитання.

1. Що ви робите на уроці?
2. Що ви робите вдома?
3. Як ви повторюєте слова й граматику?

зрозуміти			
минулий час		майбутній час	
я, ти, він	зрозумів	я	зрозумію
я, ти, вона	зрозуміла	ти	зрозумієш
ми, ви, вони	зрозуміли	він	зрозуміє
		вона	зрозуміє
		ми	зрозуміємо
		ви	зрозумієте
		вони	зрозуміють

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 1. *Напишіть слова з прийменником у.*

Зразок: *брат – у брата*

Віктор, Галина, він, Оксана, викладач, вони, ми, Максим і Семен, Тамара Семенівна, Микола Петрович, Іван, вона, ти, подруга, ви, друг.

Вправа 2. *Напишіть, кому належать речі.*

Зразок: *Ахмед купив газету.*

У Ахмеда є газета.

1. Зіна купила книжку.
2. Максим купив словник і журнал.
3. Вони взяли підручник у бібліотеці.
4. Джон купив ручку й олівець.
5. Оксана купила карту і зошит.
6. Максим купив цукор.

Вправа 3. Дайте відповіді на запитання.

а) Зразок: – У вас є ручка?

– Ні, у мене немає ручки.

1. У вас є словник?
2. У нього є підручник?
3. У тебе є картина?
4. У тебе є фотографія?
5. У вас є дзеркало?
6. У тебе є брат?
7. У Галини є сестра?
8. У Ахмеда є друг?
9. У Оксани є подруга?
10. У брата є дочка?
11. У сестри є син?
12. У Максима є цукор ?

б) Зразок: – У кімнаті є телевізор?

– Ні, в кімнаті немає телевізора.

1. У буфеті є морозиво?
2. У кімнаті є стіл ?
3. У тарілці є яблуко?
4. У театрі є сьогодні вистава?
5. У класі є викладач?
6. У деканаті є декан?
7. У клубі є концерт?
8. В аудиторії є студентка ?

Вправа 4. Змініть дієслова у реченнях за особами.

1. Я буду розмовляти українською мовою.
2. Я буду говорити англійською мовою.
3. Я буду повторювати нові слова.
4. Я вчитиму нові дієслова.
5. Я купуватиму книгу «Українська мова».
6. Я відпочиватиму в селі.

Вправа 5. Напишіть замість крапок дієслово **бути** у відповідній формі.

Зразок: Я . . . читати текст.

Я буду читати текст.

1. Ахмед . . . читати оповідання.
2. Ми . . . готувати домашнє завдання.
3. Ви . . . вивчити новий урок.
4. Вони . . . дивитися виставу.

5. Ти . . . відпочивати вдень.
6. Я . . . читати й писати українською мовою.
7. Я . . . питати, а ти . . . відповідати.

Вправа 6. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Я буду співати в хорі.

Я співатиму в хорі.

1. Мій брат буде працювати на заводі.
2. Я буду жити в Києві.
3. Мій друг буде вчитися в університеті.
4. Вони будуть їхати в театр тролейбусом.
5. Ми будемо йти в центр пішки.
6. Ахмеде, ти будеш вечеряти?
7. Незабаром я буду добре говорити українською мовою.

Вправа 7. Напишіть речення, вживаючи дієслова майбутнього часу.

1. Я вчу урок.
2. Ми вчимо урок разом.
3. Ти відповідаєш на запитання.
4. Викладач запитує, студенти відповідають.
5. Ви пишете вправу.
6. Ви вивчаєте українську мову.
7. Ми читали текст.
8. Я працював, а вона відпочивала.
9. Максим слухав магнітофон.
10. Галина готувала обід.
11. Віктор читав уголос.

Вправа 8. Дайте відповіді на запитання, вживаючи слова в дужках у відповідній формі.

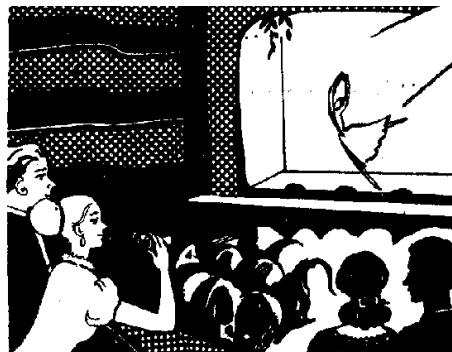
1. Що вона буде робити завтра? (відпочивати).
2. Що ви будете робити ввечері? (читати газету).
3. Що ти робитимеш на уроці? (писати диктант).
4. Що вони робитимуть удень? (учити урок).
5. Що ви робитимете сьогодні вранці? (грати в футбол).

Вправа 9. *Напишіть речення, вживаючи дієслово бути у відповідній формі.*

1. Сьогодні в кінотеатрі . . . цікавий фільм.
2. Вчора . . . концерт.
3. Завтра . . . екскурсія.
4. Вдень ми . . . в бібліотеці.
5. Увечері Ахмед . . . у театрі.
6. Вдень студенти . . . на стадіоні.
7. Сьогодні ви . . . писати диктант.
8. Уранці вони . . . в інститут.

Вправа 10. *Дайте стверджувальні відповіді на запитання.*

1. Завтра у вас буде диктант?
2. У тебе буде вільний час сьогодні?
3. Вчора була екскурсія?
4. Сьогодні в клубі буде вечір?
5. Ахмед сьогодні був у бібліотеці?
6. Ви були сьогодні на уроці?
7. Сьогодні в театрі була цікава вистава?

Вправа 11. *Прочитайте діалоги. Напишіть, що будуть робити Джон, Віктор і Галина.*

- Джоне, ти будеш сьогодні дивитися програму «Вісті»?
- Звичайно, це цікава програма.
- Галино, сьогодні буде музична передача.
- Дякую, але сьогодні я йду в театр.
- Вікторе, увечері буде новий фільм. Дивитимешся?
- Ні, у мене цікава книга.

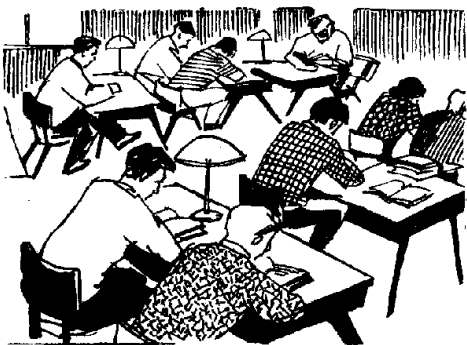
Вправа 12. *Читайте.*

- Що ти робитимеш сьогодні, Джоне?
- Сьогодні? Ще не знаю. Зараз обідатиму, а потім хочу купити книжки.
- Я теж іду обідати. Ходімо разом пообідаємо, а потім купимо книжки. Я хочу також купити фотоальбом «Україна».
- А я куплю словник.
- У тебе немає словника? А як же ти вчив слова?

- Я слухав пісні, читав тексти, вчив вірші.
- Ти не повторював нові слова?
- На жаль, ні. Сьогодні викладач сказав, що я погано знаю слова. Тепер я куплю словник і вчитиму нові слова.

Вправа 13. *Змініть дієслова у реченнях за особами.*

1. Я вивчу нові слова. – Ти ....
2. Сьогодні я побачу брата. – Він ...
3. Я візьму книгу в бібліотеці. - Ми ...
4. Я запізнююся на урок. – Ви ...
5. Я з'їм тістечко і вип'ю каву в буфеті. – Вона ....
6. Я напишу вправу. – Вони ...
7. Увечері я приготую домашнє завдання. – Ви ...
8. Я зрозумію новий текст. – Ти ...

Вправа 14. *Напишіть, що ви зробите завтра ввечері.*

Зразок: *Завтра ввечері я спочатку прочитаю текст, а потім напишу лист додому.*

Вивчити нові слова, зробити домашнє завдання.

Написати вправу, подивитися програму «Вісті».

Написати лист додому, послухати музику.

Повторити граматику, прочитати текст.

Вправа 15. Допишіть речення за зразком.

Зразок: Галина не вивчила вірш, але . . .

Галина не вивчила вірш, але обов'язково вивчить.

1. Джон іще не прочитав новий журнал, але . . .
2. Галина ще не написала листа додому, але . . .
3. Віктор іще не вивчив новий діалог. Але . . .
4. Ахмед іще не повторив граматику, але . . .
5. Ганна ще не зробила домашнє завдання, але . . .
6. Ми ще не зрозуміли граматику, але . . .

Вправа 16. Напишіть замість крапок підкреслені дієслова у формі майбутнього часу доконаного виду.

1. Зараз я пишу листа. Незабаром я . . . листа.
2. Зараз Віктор учить нові дієслова. Незабаром він . . . нові дієслова.
3. Студенти пишуть вправу. Незабаром вони . . . вправу.
4. Мої друзі обідають. Незабаром вони . . . .
5. Зараз ми відпочиваємо. Ми добре . . . і будемо працювати.
6. Ганна повторює старий текст. Вона . . . старий текст і буде читати новий текст.

Вправа 17.

Прочитайте текст.

Оксана вчить уроки

Уранці Оксана була в школі, а зараз вона вдома. Дівчинка вже пообідала, трохи відпочила і робить уроки.

Вона дивиться у вікно і бачить, як дівчатка і хлопчики гуляють на подвір'ї. Оксана не хоче робити уроки, вона хоче гуляти. Сьогодні вона повинна вивчити вірш, повторити правило і прочитати оповідання.

– Оксано, ти вже вивчила вірш? – питає мама.

– Ні, ще не вивчила, але я вчу і незабаром вивчу.

– Здається, ти не вчиш вірша, а дивишся у вікно.

– Знаєш, мамо, коли я вивчу вірш, я хочу трохи погуляти. Сьогодні дуже гарна погода.

– Ні, коли ти вивчиш вірш, ти будеш повторювати правило.

– Мамо, правило я повторювала в школі. Воно дуже легке. А читати оповідання я буду ввечері. Сьогодні йде сніг, і ми будемо робити снігову бабу.

– Ні, Оксано, погуляєш потім. А зараз ти вивчиш вірш і прочитаєш оповідання.

Дайте відповіді на запитання.

1. Оксана обідає чи вже пообідала?
2. Оксана відпочиває чи вже відпочивала?
3. Оксана вчить уроки чи вже вивчила?
4. Що повинна зробити Оксана?
5. Що хоче робити Оксана?
6. Чому Оксана хоче гуляти?
7. Коли Оксана буде гуляти?

Вправа 18. *Складіть оповідання за малюнками.*

